

**Ενδεικτικό θέμα για τις εισαγωγικές εξετάσεις στα Πρότυπα Γυμνάσια στην
Ελληνική Γλώσσα, 2016**

Κείμενο 1

Ο Πίπιν κοίταζε με αυξανόμενο θαυμασμό τη μεγάλη πέτρινη πολιτεία, που ήταν πιο μεγάλη και πιο θαυμαστή από ό,τι είχε ονειρευτεί· μεγαλύτερη και ισχυρότερη από το Ίσενγκαρντ και πιο ωραία. Στην πραγματικότητα, όμως, χρόνο με το χρόνο έπεφτε σε παρακμή και ήδη της έλειπαν οι μισοί άνθρωποι απ' όσους θα μπορούσαν να ζήσουν εκεί. Σε κάθε δρόμο περνούσαν κάποιο μεγάλο σπίτι ή αυλή, που πάνω από τις πόρτες τους και τις τοξωτές εξώπορτες ήταν σκαλισμένα πολλά όμορφα γράμματα που είχαν παράξενα και αρχαία σχήματα: ονόματα, φανταζόταν ο Πίπιν, μεγάλων αντρών και οικογενειών που έμεναν κάποτε εκεί· κι όμως τώρα ήταν σιωπηλά και δεν ακουγόταν πάτημα στα πλατιά πεζοδρόμια, ούτε φωνή στις κάμαρές τους ούτε κανένα πρόσωπο δεν αγνάντευε έξω απ' τις πόρτες και τ' αδειανά παράθυρα.

Τέλος βγήκαν από τη σκιά στην έβδομη πύλη και ο ζεστός ήλιος που φώτιζε τον τόπο πέρα απ' το ποτάμι, καθώς ο Φρόντο βάδιζε στα ξέφωτα του Ιθίλιεν, έλαμπε κι εδώ στους λείους τοίχους και στις ριζωμένες κολόνες και στη μεγάλη καμάρα με την κατακόρυφη πέτρα της σκαλισμένη, ώστε να μοιάζει με το κεφάλι κάποιου βασιλιά με την κορόνα. Ο Γκάνταλφ ξεπέζεψε, γιατί απαγορεύονταν τα άλογα στο Κάστρο, και ο Ίσκιος δέχτηκε να τον απομακρύνουν, υπακούοντας στα απαλά λόγια του κυρίου του.

(Τζ. Ρ. Τόλκιν, Ο άρχοντας των δαχτυλιδιών – Η επιστροφή του βασιλιά, μτφρ. Ε. Χατζηθανάση – Κόλλια)

Δραστηριότητα 1

Να απαντήσετε με συντομία στις παρακάτω ερωτήσεις με δικά σας λόγια (χωρίς να αντιγράφετε φράσεις του κειμένου). (10 μονάδες)

1. Ποια γνωρίσματα της πολιτείας που περιγράφεται στο παραπάνω απόσπασμα κάνουν τον Πίπιν να τη θαυμάζει;

.....
.....
.....
.....

2. Ποια γνωρίσματα της πολιτείας δείχνουν, αντίθετα, την παρακμή της;

.....
.....
.....
.....

Δραστηριότητα 2

Στο παρακάτω απόσπασμα να αντικαταστήσετε καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις με μια άλλη, χωρίς να αλλάζει το νόημα του κειμένου: (5 μονάδες)

Σε κάθε δρόμο περνούσαν κάποιο μεγάλο σπίτι ή αυλή, που πάνω από τις πόρτες τους και τις τοξωτές εξώπορτες ήταν σκαλισμένα (.....) πολλά όμορφα γράμματα που είχαν παράξενα (.....) και αρχαία σχήματα: ονόματα, φανταζόταν ο Πίπιν, μεγάλων (.....) αντρών και οικογενειών που έμεναν κάποτε (.....) εκεί· κι όμως τώρα ήταν σιωπηλά (.....) και δεν ακουγόταν πάτημα στα πλατιά πεζοδρόμια...

Δραστηριότητα 3

Να ξαναγράψετε τις παρακάτω φράσεις του κειμένου χωρίς να αλλάζει το νόημα, ξεκινώντας από τη λέξη που σας δίνεται κάθε φορά και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές: (5 μονάδες)

1. ... ο ζεστός ήλιος που φώτιζε τον τόπο πέρα απ' το ποτάμι...

Ο τόπος

2. ... γιατί απαγορεύονταν τα άλογα στο Κάστρο...

Γιατί ο βασιλιάς

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Το πρώτο πράγμα που μαθαίνει ένα παιδί μέσα στον ομαδικό αθλητισμό είναι φυσικά το ομαδικό πνεύμα! Μαθαίνει να συνεργάζεται, να μοιράζεται, να παίρνει την ευθύνη για τις πράξεις του. Παράλληλα διδάσκεται τον σεβασμό προς τους συμπαίκτες αλλά και προς τους κανόνες. Τα παιδιά μαθαίνουν να ακολουθούν κάποιους κανόνες και ότι για να πετύχει μια ομάδα πρέπει να υπάρχει σεβασμός και εμπιστοσύνη ανάμεσα στα μέλη της.

Το παιδί, ευρισκόμενο σε μια ομάδα, αρχίζει σιγά σιγά να ανακαλύπτει και τον εαυτό του, να καταλαβαίνει τα προτερήματα αλλά και τα ελαττώματά του. Έτσι μαθαίνει να προβάλλει και να χρησιμοποιεί τα προτερήματά του και αποκτά περισσότερη εμπιστοσύνη στον εαυτό του.

Πολύ σημαντικό είναι επίσης ότι τα παιδιά ίσως για πρώτη φορά κατανοούν την αξία και τη σπουδαιότητα της προσπάθειας. Μαθαίνουν ότι χρειάζεται επιμονή και υπομονή και ότι δεν εγκαταλείπουν τον αγώνα ακόμα και μετά από ένα κακό αποτέλεσμα. Τα παιδιά μαθαίνουν να διαχειρίζονται τις νίκες αλλά και τις ήττες.

Τα ομαδικά αθλήματα επίσης βοηθούν παιδιά που έχουν δυσκολίες με τον προσανατολισμό στον χώρο και στον χρόνο. Βοηθούν παιδιά εσωστρεφή ή ντροπαλά να ανοιχτούν και να κάνουν φίλους.

Το κλειδί για να έχει όντως τόσο καλή επίδραση η ενασχόληση με τα αθλήματα, είναι να γίνεται αποκλειστικά για διασκέδαση για το παιδί, χωρίς πίεση και χωρίς να περιμένουμε να πάρει μετάλλιο! Περνάμε στο παιδί το μήνυμα ότι ο αθλητισμός είναι η χαρά της συμμετοχής και της προσπάθειας.

[Σοφία Τσιντσικλόγλου, «Είναι καλά τα ομαδικά αθλήματα για τα παιδιά;» http://paidagwgos.blogspot.gr/2013/01/blog-post_2595.html (τελευταία πρόσβαση 24-4-2016)]

Δραστηριότητα 1

Αφού διαβάσεις το κείμενο, κύκλωσε το Σ για τις σωστές και το Λ για τις λανθασμένες προτάσεις. (6 μονάδες)

1. Σημαντικό όφελος του ομαδικού αθλητισμού είναι η καλλιέργεια της συνεργασίας και της υπευθυνότητας. Σ Λ
2. Ο σεβασμός στα πρόσωπα και στους κανόνες είναι απαραίτητος για την επιτυχία της ομάδας. Σ Λ

3. Η προσπάθεια για την επιτυχία της ομάδας παροτρύνει τα παιδιά να ασκούν τα προτερήματά τους προς όφελος της ομάδας. Σ Λ

4. Τα ομαδικά αθλήματα καλλιεργούν την αγωνιστικότητα στη ζωή. Σ Λ

5. Ο ομαδικός αθλητισμός είναι ένας τρόπος απόκτησης φίλων. Σ Λ

6. Προϋπόθεση των καλών αποτελεσμάτων του αθλητισμού στην προσωπικότητα του παιδιού είναι η επίμονη προσπάθεια για διάκριση. Σ Λ

Δραστηριότητα 2

Ποια είναι, σύμφωνα με το κείμενο, η προϋπόθεση για να έχει η ενασχόληση με τον ομαδικό αθλητισμό θετικά αποτελέσματα; (4 μονάδες)

.....
.....
.....

Δραστηριότητα 3

Εξηγήστε με δικά σας λόγια πώς καταλαβαίνετε τις φράσεις: (6 μονάδες)

1. «...να παίρνει την ευθύνη για τις πράξεις του...»

.....
.....

2. «...αποκτά περισσότερη εμπιστοσύνη στον εαυτό του...»

.....
.....

3. «Το κλειδί για να...»

.....
.....

Δραστηριότητα 4

Να γράψετε τα παρακάτω κομμάτια από το κείμενο ξεκινώντας με τις λέξεις που σας δίνονται κάθε φορά. (4 μονάδες)

1. Τα παιδιά ίσως για πρώτη φορά κατανοούν την αξία και τη σπουδαιότητα της προσπάθειας

Η αξία

2. Τα ομαδικά αθλήματα επίσης βοηθούν παιδιά που έχουν δυσκολίες με τον προσανατολισμό στον χώρο και στον χρόνο.

Παιδιά που.....

Κείμενο 3 - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

<http://bnr.bg/el/post/100101984/>

Είσαι το δέντρο της φωτογραφίας και αφηγείσαι το περιστατικό που σου συνέβη, όπως φαίνεται στη φωτογραφία. Το κείμενό σου έχει λογοτεχνικό ύφος και έχει ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

(80-100 λέξεις)

(20 μονάδες)

Δραστηριότητα 3η:

1. Να γίνεται υπεύθυνο –να αναλαμβάνει τις ευθύνες του
2. Να αποκτά αυτοπεποίθηση / αυτοεκτίμηση / εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του/τις ικανότητές του
3. Η προϋπόθεση/ο όρος/το μυστικό για να

Δραστηριότητα 4η:

Η αξία και η σπουδαιότητα της προσπάθειας ίσως για πρώτη φορά κατανοούνται από τα παιδιά.

Παιδιά που έχουν δυσκολίες με τον προσανατολισμό στον χώρο και στον χρόνο βοηθούνται από τα ομαδικά αθλήματα.

Για το κείμενο 3

Κριτήρια αξιολόγησης παραγωγής λόγου

Περιεχόμενο 10 Δομή 10 και Ύψος 10 = 30 μονάδες (30:3X2= 20)

ΚΡΙΤΗ- ΡΙΑ						ΒΑΘ ΜΟΣ
	10-9	8-7	6-5	4-3	2-0	
ΠΕΡΙΕ- ΧΟΜΕ- ΝΟ	Το περιεχόμε- νο της ιστορίας σχετίζεται απόλυτα με τη φωτογρα- φία και αναδεικνύ- ει άριστα το θέμα της.	Το περιεχόμε- νο της ιστορίας σχετίζεται με τη φωτογρα- φία και αναδεικνύ- ει πολύ καλά το θέμα της.	Το περιεχόμε- νο της ιστορίας σχετίζεται με τη φωτογρα- φία και αναδεικνύ- ει καλά το θέμα της.	Το περιεχό- μενο της ιστορίας σχετίζε- ται ελάχιστα με τη φωτο- γραφία και αναδει- κνύει μερικώς	Το περιεχό- μενο της ιστορίας δε σχετίζεται με τη φωτογρα- φία και δεν αναδεικνύ -ει επαρκώς	

				το θέμα της.	το θέμα της.	
	Ο τίτλος της ιστορίας συνδυάζεται άριστα με το περιεχόμενο.	Ο τίτλος της ιστορίας συνδυάζεται πολύ καλά με το περιεχόμενο.	Ο τίτλος της ιστορίας συνδυάζεται καλά με το περιεχόμενο.	Ο τίτλος της ιστορίας συνδυάζεται μέτρια με το περιεχόμενο.	Ο τίτλος της ιστορίας δε συνδυάζεται με το περιεχόμενο.	
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Η ιστορία είναι άριστα οργανωμένη και διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά της αφήγησης (πλοκή, χρονική σειρά, ακολουθία χρόνων, αιτιακές σχέσεις).	Η ιστορία είναι πολύ καλά οργανωμένη και διαθέτει τα χαρακτηριστικά της αφήγησης (πλοκή, χρονική σειρά, ακολουθία χρόνων αιτιακές σχέσεις).	Η ιστορία είναι καλά οργανωμένη και διαθέτει κάποια από τα χαρακτηριστικά της αφήγησης (πλοκή, χρονική σειρά, ακολουθία χρόνων, αιτιακές σχέσεις).	Η ιστορία είναι μέτρια οργανωμένη και διαθέτει λίγα από τα χαρακτηριστικά της αφήγησης (πλοκή, χρονική σειρά, ακολουθία χρόνων αιτιακές σχέσεις).	Η ιστορία δε διαθέτει στοιχεία οργάνωσης και χαρακτηριστικά της αφήγησης (πλοκή, χρονική σειρά, ακολουθία χρόνων, αιτιακές σχέσεις).	
ΥΦΟΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ	Η ιστορία διαθέτει στον μέγιστο βαθμό	Η ιστορία διαθέτει σε μεγάλο βαθμό	Η ιστορία διαθέτει σε ικανοποιητικό βαθμό	Η ιστορία διαθέτει σε μέτριο βαθμό	Η ιστορία διαθέτει στοιχειωδώς	

<p>ΓΛΩΣΣΑΣ</p>	<p>Λογοτεχνικό ύφος και λογοτεχνικά στοιχεία (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικοί τρόποι). Άριστη χρήση της γλώσσας (λεξιλόγιο, ορθογραφία, σύνταξη)</p>	<p>λογοτεχνικό ύφος και λογοτεχνικά στοιχεία (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικοί τρόποι). Πολύ καλή χρήση της γλώσσας (λεξιλόγιο, ορθογραφία, σύνταξη)</p>	<p>λογοτεχνικό ύφος και λογοτεχνικά στοιχεία (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικοί τρόποι) Καλή χρήση της γλώσσας (λεξιλόγιο, ορθογραφία, σύνταξη).</p>	<p>λογοτεχνικό ύφος και λογοτεχνικά στοιχεία (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικοί τρόποι). Μέτρια χρήση γλώσσας (λεξιλόγιο, ορθογραφία, σύνταξη)</p>	<p>Λογοτεχνικό ύφος και λογοτεχνικά στοιχεία (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικοί τρόποι). Μη επαρκής χρήση της γλώσσας (λεξιλόγιο, ορθογραφία, σύνταξη)</p>	
-----------------------	--	---	--	--	--	--